

Foto: Tihomir Pinter

Brane Mozetič

Sanje z mrtvimi

Moral bi narediti intervju z zelo kontroverznim pisateljem. Težko ga je bilo dobiti. Stojim pred lokalom Chaps. Naročili so mi, da me bo čakal tam. Vstopim. Vsi vedo, zakaj sem tu. Že mi jemljejo jakno, že me vodijo med množico razgretih moških nekam naprej, skozi ena vrata in še ena. Svetloba je rdeča. Glasba udarja, da ne slišim srca. V zadnji sobi velika biljardna miza. Sedi na njej. Dva fanta odskočita od njega in zapustita prostor. Tudi moj vodnik. Sama sva. Povsem nag je. S svojo zeleno lasuljo. Po telesu si maže brivsko peno. V desni roki ima ozko rezilo, s katerim počasi odstranjuje dlake s svoje kože. Ne gleda, kaj dela. Gleda vame. Pri tem se rahlo maje. Nekako opolzko. Poje potihem, potem razločneje: Če ne veš, kako bi umrl, pridi k meni, pridi k meni ... Iztegne roko, pomigne mi, pomežikne: Pridi k meni, da znoriva. Pojdi z mano v bolečino. Mali, če ne veš, kako bi umrl, izberi mene ... Povsod okoli je pena. Zdaj se igra

z biljardnimi krogli. Tlači si jih med noge.
Vklopim aparat, nekaj sprašujem. On pa se samo
smehlja. Izberi mene, izberi mene, mi šepeta, se
skloni, da me poboža s svojimi zelenimi lasmi.

/Guillaume Dustan/

Stopil sem do mojstra poezije. Potolkel s tolkačem na velika vrata stare vile. Podrsaval je v copatah in kopalnem plašču. Na mizo sem položil svoje drobne mape. On pa jih ni niti pogledal. Zakrilil je z rokami, soba je postala večja, po stenah je bilo polno knjig. Bodi pozoren, mi je rekel. Samo poslušaj. Glas bo prišel sam. Potem si je prižgal cigareto, meril korake sem in tja, potegnil vrvico in razprla se je ogromna temna zavesa. Za njo so se zableščali beli prostori, toda vmes je bila šipa. Glej, opazuj, je pomenljivo potrkal po steklu. Na oni strani so se pojavljali fantje, vedno več jih je bilo, vsi so bili goli in vsak je imel okoli vratu srebrno verižico s številko. Izbiraj, svetlolas, temnolas, rumen, črn, čokoladen, kot paprika, kot vulkan, nosorog ... Oblizoval si je ustnice. Zdaj se je že drl: Palček, riba, stol, piramida, nož, kri, jaz sem velikan. Fantje so se čisto približali šipi in se nama smejali. Mojster je vzel moje šope listov in jih začel metati v zrak: Genialno, vse je genialno. Ali slišiš, kaj ti govorijo? Samo izbiraj, vse je tvoje. Jaz sem že izbral. In potem je izginil. Zavesa se je zaprla. Stal sem zunaj na mrazu in tolkel po vratih.

/Tomaž Šalamun/

Taksist me pobere ob desetih zvečer. Soparno je. Odpre okna in vijuga po luknjastih cestah. Pred nekim nočnim klubom ustavi. Reče mi, naj počakam, in se drenja med gmoto ljudi nekam noter. Kmalu prihiti ven, reče: Tepejo se, in že pohodi plin. Desno roko mi položi na nogo ter me pogleda. Le mirno, šepne. Kar naenkrat sva druge. Klet Narodnega gledališča v Havani. Pleševa. Nekdo pristopi ter mi reče, da imam telefon, naj mu sledim. Izgubim taksista. Na drugi strani slišim, kako mi D. razlaga vse o vojni, o fašizmu, o nožih, o čisti duši, potem pa je že zraven mene, vzame mi slušalko in jo odloži. Povsem je spremenjen. Smeji se, mi ponuja pijačo, me odvleče na sredino plesišča, vrti se, vrti, odvrže majico. Tema. Za hrbtom čutim telo. Ustnice na vratu. Vam je tu všeč? Ali greva drugam? Obrnem se, vem, da je taksist, a ga ne vidim. Vidim le njega, ki pleše z nekim dolgim šalom, ki mu ga fantje ovijajo okoli vratu. Naenkrat se streha odpre. Vidim računalniški kabel. D. mi sedi nasproti. Pijeva kavo. Hotel Moskva, piše na prtičku. Zunaj se pomikajo tanki, brezglava množica zahteva kri. Zelenooki konj, reče, ko se skloni čisto k meni. Kaj? ga začudeno vprašam. Zelenooki konj me čaka, da se rešim. Vse preglasi televizija, ki se vklopi. Tako hrumi, da si zatisnem ušesa. Naj me vzame roka, ki jo ljubim.

/Dejan Nebrigić/

Vozim se z avtobusom. Vem, da potujem na neko prireditev. Ali je to festival, seminar, kolonija, protestni shod, nič ni jasno. Na meji moramo vsi ven in se s prtljago postaviti v vrsto. Carinik me ostro gleda, moje knjige vrže stran. Pusti mi le steklenico, ki je darilo za teto. Iz druge potovalke vleče spodnjice. Neskončno dolgo. Mora jih biti sto, dvesto. Čipkastih. Rdečih, črnih, rožnatih. Vsi me gledajo. Na drugi strani me pričaka limuzina. S temnimi okni. Sobe v hotelu so ogromne, s strašno visokimi stropi. Zdaj vem, da je steklenica za Braneta. Pri večerji so sami znani obrazi. Potem se s hodnika zasliši presunljiv krik. Pri naši mizi vsi skočimo in se zapodimo v prvo nadstropje. On visi s stropa, mi pa mečemo skupaj mize, stole, škatle, da bi ga dosegli. Končno je na tleh. Diha. Odpre eno oko in mi reče: Pejd me pogledat, Brane. No! Zdaj se spomnim na steklenico. Tečem v svojo sobo. Hodnikov kar noče biti konec. Stoji pri odru, zelo je utrujen. Dam mu steklenico. Z roko se nežno dotaknem njegovih las, on pa se mi zareži in se zadere: Treba se je zažgat! Vsi plešemo oziroma se ziblremo, poskakujemo, krčevito mahamo z rokami, nekje zadaj prasketajo električni stiki.

/Brane Bitenc/

Sedim za leseno mizo v ozkem prehodu. Mimo hodijo ljudje. Sem in tja. Zelo se jim mudi. Zelo so glasni. Vseeno slišim, kako voda kaplja v vedro poleg mene. Naenkrat se vrata sunkovito odprejo. Skoraj padejo s tečajev. L. plane notri z vsemi svojimi rutami in šali. Mozetič, se zadere vame. Spet so ble pizdarije s kurami. Ja, ja, so mi povedali. Kaj za vraga jih je blo treba tako hitro vozit, so ble čiz živčne. So letale vsepovprek. Ja, kva si pa ti misliš? Nas bodo gledalci še tožil! Zarad kurjih drekov! Zabobni v dvorani. Ona zleti naprej. Obračam liste. Štempljam. Zbudim se. Stopim v kuhinjo pogledat, če kaplja voda. Ležem. Vem, da bo prišla nazaj. Zdaj sem v gozdu. Po poti se spuščam s hriba. Proti meni tečeta dva ogromna psa. Sedeta pred mano. Roko potisnem v žep in dam vsakemu kos mesa. Surovega. Žvečita. Po gobcih sta krvava. Ona prisopiha za njima. Ta dva me bosta še ubila. Roke ima obvezane. Ja, kaj, kaj zjaš? sikne proti meni. Obgrizla sta me, ja! Ampak bo že. Ti, morva se dobit. Imam krasno idejo, kako zafukat svet. Naredili bomo nekaj, česar ni še nihče. Govori. Po poti pridejo igralci. Ne, ne, za ta denar ne bomo igrali, in nama žugajo. Zgubte se, pravi ona, pse bom naščuvala na vas. Bedniki! Zdaj sedimo na jasi nad mestom. Samo jaz in psa. Spodaj je izbruhnil požar. Strašno se kadi. Prihajajo gasilci. Kaj je nora, se derejo igralci. Zažgala je gledališče! Okoli tekajo kure, režiser jih s šibo spodbuja. Zvoni telefon. Sredi noči. L. je. Pravi, da ne more spati. Da je imela moraste sanje. Naj jo poslušam.

/Lidija Jurjevec/

Stojim pred ogromno hruško. Vročje je. Nimam majice, samo kratke hlače. V naročju držim rjavkasto kuro. Čisto pri miru je. Gledam njeno rdečo rožo. Sem pogledj, mi reče. Sonce mi blešči. V roki ima fotoaparata in pritiska. Vsakič povleče film naprej. Smejim se. Naenkrat se kura vzdrami, zakrili in odfrfota na tla. Pa ti je ušla. Stopi do mene in me s prstom potreplja po nosu. Skloni se, čisto od blizu me pogleda v oči, me prime za roko in reče: Obljubi, da ne boš nikoli odrasel. Prikimam, vse obljubim, čeprav ne vem, kaj to pomeni. Vleče me za roko. Že tečeva čez travnik, se zvrneva v visoko travo in gledava v jasno nebo. Želim si, da bi me stisnil k sebi, on pa se samo igra s pikapolonico, ki mu leze po roki, s prsta na prst, stegnem svojo majhno roko in pikapolonica zleze na moje prste, dokler ne odleti. Mirno leži. Zaspal je. Prilepim se ob njegovo telo, radoveden sem, kaj se skriva za izboklino na hlačah. Previdno tipam. Od nekod planejo ljudje, nekdo me grobo potegne k sebi, zdaj je okoli samo kamenje, ljudje se derejo in mečejo kamne vanj, skuša pobegniti, a ne more iz živega kroga. Trgam se, vlečem, da bi ušel. Jokam. Ljudje so besni, mečejo vse večje kamne, že skale, on leži na tleh, ves je krvav, zdaj se več ne premika, vse manj se ga vidi izpod kamnov. Ko naredijo ogromen kup, se razidejo. Pred njim ostanem le jaz in trije žalostni psi.

/Tony Duvert/

Znajdem se na veliki blazini, oblečen le v bel kimono. Čutim, da sem pod njim povsem nag. Fant pristopi k meni in mi kaže prijeme. Tudi on je samo v belem kimonu. V trenutku me obrne in vrže na tla. Zasmеji se, reče: Tako gre to. Spet se zapodiva drug v drugega. Ruvava se, kimono se mu razpre. Ko ga vlečem, gledam kapljice na njegovih prsih. Spet me vrže na hrbet in mi sede na trebuh. Tako sedi. Drži me za roki. Obraz približa k mojemu, čisto blizu. Gledam ga v oči. Tako gre to, ponovi. Skoči z mene, me povleče za sabo. Greva? vpraša. Dolgo stojiva pod tuši. Potem sediva med belimi ploščicami. Vse polno pare se dviga. Zunaj se sliši streljanje in eksplozije. Kar naprej nekaj govori, sploh se ne ustavi. Slabo ga slišim, primakne se čisto k meni, vstane, stoji pred mano in govori. O vojni, o krvi, o ljubezni, o boju, o nenehnem boju. Jaz pa sem tiho. Ker me je premagal. Ker gledam njegovo telo pred sabo. Ker se zdi, da se hiša ruši, da bova zdaj zdaj pod ruševinami. Ob tem mi postane toplo. A rečem: Rešiti se morava. Samo nasmehne se: Prepozno je, za naju je prepozno. V gosti pari je samo še njegova roka, iztegnjena, da jo primem, in me nekam potegne.

/Aleš Debeljak/